

PREZES
NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ
Przemysław Rosati

Warszawa, dnia 14 lipca 2026 roku

DA.0011.40.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W załączeniu uprzejmie przesyłam *Stanowisko Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w związku z uchwałą nr 1/7/2026 Konferencji Dziekanów Publicznych Uniwersyteckich Wydziałów Prawa dotyczącą projektowanej zmiany art. 75e ust. 2 ustawy – Prawo o adwokaturze.*

Z poważaniem,

Elektronicznie podpisany
przez PRZEMYSŁAW ROSATI
Data: 2026.07.14 12:25:46
+02'00'

Do wiadomości:

- Konferencja Dziekanów Publicznych Uniwersyteckich Wydziałów Prawa

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-III.020.333.18.2025*

Data wpływu *15.07.26v*

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

STANOWISKO PREZYDIUM NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

w związku z uchwałą nr 1/7/2026 Konferencji Dziekanów Publicznych Uniwersyteckich
Wydziałów Prawa dotyczącą projektowanej zmiany art. 75e ust. 2 ustawy – Prawo o
adwokaturze

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, odnosząc się do stanowiska Konferencji Dziekanów Publicznych Uniwersyteckich Wydziałów Prawa dotyczącego projektowanej zmiany art. 75e ust. 2 ustawy – Prawo o adwokaturze, szanując głos środowiska akademickiego i jego zaangażowania w debatę dotyczącą modelu kształcenia prawników oraz dostępu do zawodów prawniczych, nie podziela przedstawionej w uchwale oceny projektowanej regulacji.

Argumentacja zawarta w stanowisku Konferencji Dziekanów opiera się bowiem na przypisaniu komisji kwalifikacyjnej oraz zasiadającemu w niej przedstawicielowi nauki prawa funkcji, których komisja ta w rzeczywistości nie wykonuje.

Projektowana zmiana ustawy ma przede wszystkim na celu racjonalizację kosztów organizacji egzaminów wstępnych oraz stworzenie warunków do obniżenia kosztów ponoszonych przez osoby ubiegające się o przyjęcie na aplikację adwokacką, ale przede wszystkim ma na celu zapewnienie, aby dostęp do aplikacji adwokackiej był możliwie szeroki i otwarty dla wszystkich osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i wiedzę, niezależnie od ich sytuacji materialnej i miejsca zamieszkania.

Wskazać należy, że każdy nieuzasadniony koszt organizacji egzaminu jest ostatecznie kosztem systemu naboru do zawodu, ponoszonym bezpośrednio przez młodych ludzi rozpoczynających swoją drogę zawodową. Dlatego obowiązkiem ustawodawcy i samorządu adwokackiego jest poszukiwanie takich rozwiązań organizacyjnych, które zapewniają pełną rzetelność, transparentność i bezpieczeństwo egzaminu, a jednocześnie nie generują kosztów niewspółmiernych do rzeczywistych potrzeb.

Większa liczba członków komisji nie stanowi sama w sobie gwarancji wyższej jakości egzaminu. Kluczowe znaczenie ma w tym zakresie rzeczywisty charakter czynności wykonywanych przez komisję kwalifikacyjną. Komisja kwalifikacyjna przeprowadzająca egzamin wstępny na aplikację adwokacką nie przygotowuje pytań egzaminacyjnych, nie konstruuje testu, nie ustala zakresu wiedzy podlegającej sprawdzeniu ani nie przygotowuje wzorca prawidłowych odpowiedzi. Zadania te realizowane są na innym etapie procedury egzaminacyjnej.

Komisja kwalifikacyjna odpowiada za prawidłowe przeprowadzenie egzaminu, zapewnienie jego zgodności z obowiązującymi przepisami oraz ustalenie wyników egzaminu. Samo sprawdzenie testów egzaminacyjnych polega na porównaniu odpowiedzi zaznaczonych przez kandydatów z przygotowanym wcześniej wzorcem prawidłowych odpowiedzi. Jest to czynność o charakterze technicznym i weryfikacyjnym. Do stwierdzenia czy odpowiedź zaznaczona przez kandydata jest zgodna z przygotowanym wzorcem prawidłowych odpowiedzi, nie jest konieczna ani pogłębiona

analiza dogmatyczna, ani ocena metodologiczna pytania, ani udział przedstawiciela nauki prawa. Nie sposób zatem zgodzić się z twierdzeniem, że zmniejszenie liczby członków komisji kwalifikacyjnej może prowadzić do obniżenia standardów merytorycznych egzaminu. Standard merytoryczny egzaminu wynika przede wszystkim z jakości pytań egzaminacyjnych, prawidłowego przygotowania testu, jednoznaczności wzorca odpowiedzi oraz transparentnych i jednakowych dla wszystkich kandydatów zasad przeprowadzania egzaminu. Żaden z tych elementów nie zostaje zmieniony wskutek projektowanej nowelizacji.

Nie znajduje również uzasadnienia twierdzenie, że obecność przedstawiciela nauki prawa w komisji kwalifikacyjnej jest konieczna dla zapewnienia odpowiedniej jakości metodologicznej pytań egzaminacyjnych. Komisja kwalifikacyjna nie tworzy bowiem pytań egzaminacyjnych.

Stanowisko Konferencji Dziekanów prowadzi tym samym do utożsamienia dwóch odrębnych etapów procedury egzaminacyjnej: przygotowania testu egzaminacyjnego oraz przeprowadzenia egzaminu i ustalenia jego wyników. Udział przedstawicieli nauki prawa w procesie przygotowania pytań egzaminacyjnych może być wartościowym elementem systemu zapewnienia jakości egzaminu, ale projektowany przepis nie dotyczy tego etapu kwalifikacji. Jednocześnie nie oznacza to jednak, że przedstawiciel środowiska akademickiego musi uczestniczyć w każdej komisji kwalifikacyjnej przeprowadzającej egzamin.

Nie należy mylić udziału środowiska akademickiego w tworzeniu standardów egzaminacyjnych z koniecznością udziału przedstawiciela tego środowiska w technicznym procesie sprawdzania testów według przygotowanego wzorca odpowiedzi.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej nie podziela również argumentu o rzekomym ograniczeniu pluralizmu komisji oraz stworzeniu „areny ścierania się” władzy wykonawczej i samorządu adwokackiego.

Egzamin wstępny ma charakter testowy, odbywa się na podstawie jednolitych pytań oraz jednolitego wzorca prawidłowych odpowiedzi. W takim modelu nie istnieje przestrzeń do uznaniowego ustalania wyniku egzaminu ani do negocjowania ocen pomiędzy przedstawicielami poszczególnych środowisk. O wyniku egzaminu decyduje liczba prawidłowych odpowiedzi, a nie skład środowiskowy komisji kwalifikacyjnej. Nie sposób zatem przyjąć, że zmniejszenie liczby członków komisji prowadzi do ograniczenia obiektywizmu procesu egzaminacyjnego. Przeciwnie, racjonalizacja składu komisji pozwala ograniczyć koszty organizacji egzaminów bez jakiegokolwiek uszczerbku dla praw kandydatów, transparentności postępowania kwalifikacyjnego czy poziomu merytorycznego egzaminu.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej konsekwentnie stoi na stanowisku, że system dostępu do zawodu adwokata powinien być wymagający merytorycznie, transparentny proceduralnie i możliwie dostępny ekonomicznie. Nie ma sprzeczności pomiędzy wysokimi standardami egzaminacyjnymi a racjonalnym gospodarowaniem środkami przeznaczonymi na organizację egzaminów. Jest wręcz przeciwnie. Obowiązkiem odpowiedzialnego ustawodawcy jest eliminowanie tych kosztów systemu, które nie znajdują uzasadnienia w rzeczywistych zadaniach wykonywanych przez jego poszczególne elementy. Do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu testowego oraz sprawdzenia odpowiedzi kandydatów według przygotowanego wzorca nie jest potrzebna komisja siedmioosobowa. Zmniejszenie liczby członków komisji nie

obniża standardów egzaminu. Nie ogranicza jego transparentności. Nie zmniejsza poziomu ochrony praw kandydatów. Nie wpływa na jakość pytań egzaminacyjnych. Pozwala natomiast ograniczyć koszty organizacji egzaminu i tworzyć system dostępu do aplikacji adwokackiej bardziej racjonalny, efektywny i dostępny dla młodych ludzi.

Każda instytucja sprawująca władzę publiczną ma obowiązek okresowo weryfikować, czy utrzymywane rozwiązania organizacyjne nadal odpowiadają rzeczywistym potrzebom. Zachowanie rozwiązań tylko dlatego, że funkcjonowały od lat, nie zawsze oznacza działanie najbardziej racjonalne.

Otwartość zawodu adwokata nie polega na obniżaniu wymagań. Polega na usuwaniu tych barier – także finansowych – które nie służą ani jakości egzaminu, ani ochronie interesu publicznego. Taki jest cel projektowanej zmiany

Elektronicznie podpisany
przez PRZEMYSŁAW ROSATI
Data: 2026.07.14 12:25:17
+02'00'